

Účetní závěrka

6MUCT1
Účetnictví

Ing. Taťána Hajdíková, Ph.D.

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MŠMT
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Účetní závěrka 2016

Od 1.1.2016 novela zákona o účetnictví č. 221/2015 Sb.

Mění:

Zákon o účetnictví

Zákon o daních z příjmů

Zákon o rezervách

Zákon o auditorech

Kategorizace účetních jednotek

Pokud ve dvou po sobě následujících rozvahových dnech řádných účetních závěrek účetní jednotka překročí nebo přestane překračovat 2 hraniční hodnoty, změní se od počátku bezprostředně následujícího účetního období kategorii účetní jednotky, podle které je stanoven rozsah a způsob sestavování účetní závěrky a konsolidované účetní závěrky.

Kategorizace účetních jednotek

Kategorie	K rozvahovému dni	Aktiva	Obrat	Průměrný počet zaměstnanců
Mikro účetní jednotka	Nepřekračuje alespoň dvě z kritérií	9 mil. Kč	18 mil. Kč	10
Malá účetní jednotka	Nepřekračuje alespoň dvě z kritérií	100 mil. Kč	200 mil. Kč	50
Střední účetní jednotka	Nepřekračuje alespoň dvě z kritérií	500 mil. Kč	1 000 mil. Kč	250
Velká účetní jednotka	Překračuje alespoň dvě z kritérií	500 mil. Kč	1 000 mil. Kč	250

Definice pojmů

- Aktiva celkem

úhrn aktiv zjištěný z rozvahy (tzn. Netto aktiva)

- Roční úhrn čistého obrátu

výše výnosů snižená o prodejní slevy, dělená počtem započatých měsíců, po které trvalo účetní období a vynásobená dvanácti

- Průměrný počet zaměstnanců

Průměrný přepočtený evidenční počet zaměstnanců podle metodiky ČSÚ

Kategorizace účetních jednotek

Mikro účetní jednotka je taková, která nepřekročí alespoň dvě hraniční hodnoty pro mikro ÚJ.

- Malá účetní jednotka je taková, která není mikro účetní jednotkou a nepřekročí alespoň dvě hraniční hodnoty pro malou ÚJ.
- Střední účetní jednotka je taková, která není malou účetní jednotkou a nepřekročí alespoň dvě hraniční hodnoty pro střední ÚJ.
- Velká účetní jednotka je taková, která překročí alespoň dvě hraniční hodnoty pro střední ÚJ. Velkou účetní jednotkou je vždy subjekt veřejného zájmu nebo vybraná účetní jednotka.

Kategorizace účetních jednotek

	Velké účetní jednotky	Střední účetní jednotky	Malé účetní jednotky – a. s. nebo svěfenské fondy	Malé účetní jednotky – ostatní	Mikro účetní jednotky
Povinnost mít ověřenou závěrku auditorem	Vždy s výjimkou vybraných účetních jednotek, které nejsou subjekty veřejného zájmu	Vždy	Při dosažení jednoho kritéria	Při dosažení dvou kritérií	Nemají povinnost
Výkazy účetní závěrky	<ul style="list-style-type: none"> • Přehled o peněžních tocích a přehled o změnách vlastního kapitálu • Výroční zpráva • Výkaz zisku a ztráty • Rozvaha • Příloha k účetní závěrce 	<ul style="list-style-type: none"> • Přehled o peněžních tocích a přehled o změnách vlastního kapitálu • Výroční zpráva • Výkaz zisku a ztráty • Rozvaha • Příloha k účetní závěrce 	<ul style="list-style-type: none"> • Výroční zpráva, pokud mají povinnost auditu • Výkaz zisku a ztráty • Rozvaha • Příloha k účetní závěrce 	<ul style="list-style-type: none"> • Výroční zpráva, pokud mají povinnost auditu • Výkaz zisku a ztráty • Rozvaha • Příloha k účetní závěrce 	<ul style="list-style-type: none"> • Výkaz zisku a ztráty • Rozvaha • Příloha k účetní závěrce
Účetnictví ve zjednodušeném rozsahu	Ne	Ne	Ano, pokud nemá povinnost auditu a zároveň je účetní jednotkou dle § 9 odst. 4	Ano, pokud nemá povinnost auditu a zároveň je účetní jednotkou dle § 9 odst. 4	Ano, pokud je účetní jednotkou dle § 9 odst. 4
Rozvaha a Výkaz zisku a ztráty ve zkráceném rozsahu	Ne	Ne	Ano, pokud nemá povinnost auditu	Ano, pokud nemá povinnost auditu	Ano

Český účetní standard č. 024

Český účetní standard č. 024 srovnatelné období za účetní období započaté v roce 2016

Cílem tohoto standardu je stanovit základní postupy při sestavení účetní závěrky za účetní období započaté v roce 2016 k dosažení souladu používání účetních metod účetními jednotkami při:

a) převodu konečných zůstatků rozvahových položek

do počátečních zůstatků rozvahových položek a

b) vykazování položek rozvahy a výkazu zisku a ztráty

(v druhovém i účelovém členění) pro zajištění srovnatelnosti výše těchto položek za běžné a minulé účetní období podle §4 odst. 5 vyhlášky.

Rozvaha - pasiva

Nový pojem „úvěrová instituce“

Dle slovníku České národní banky je úvěrovou institucí právnická osoba, jejíž činnost spočívá v přijímání vkladů od veřejnosti a v poskytování úvěrů anebo osoba oprávněná k vydávání elektronických peněžních prostředků.

V České republice pojmu úvěrová instituce odpovídají banky, spořitelní a úvěrní družstva (družstevní záložny).

Koncept účetní závěrky

- Účetní závěrka je výsledný produkt vedení účetnictví – odběratelem je (externí) uživatel
- Účel účetní závěrky (nově upraven v §7, odst.1)
- „Účetní jednotky jsou povinny vést účetnictví tak, aby účetní závěrka byla sestavena na jeho základě srozumitelně a podávala věrný a poctivý obraz předmětu účetnictví a finanční situace účetní jednotky tak, **aby na jejím základě mohla osoba, která tyto informace využívá (dále jen „uživatel“), činit ekonomická rozhodnutí.**“

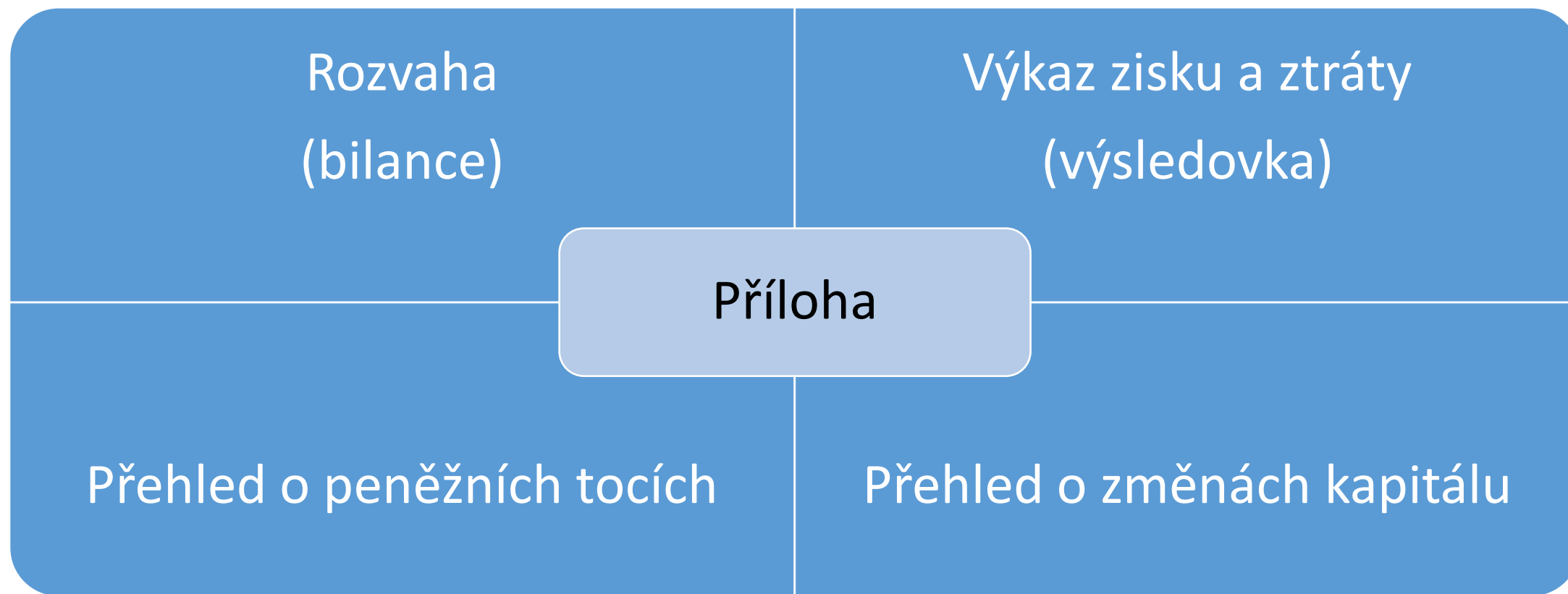

Koncept účetní závěrky

- Každá část účetní závěrky má svůj účel a „věrný a poctivý obraz“ podává pouze jako celek
- pro velké a střední podniky povinné všechny součásti závěrky
- Porovnání výkazů mezi sebou umožňuje získat důležité informace
- **Nové riziko chybné účetní závěrky – poškození uživatele uvedením v omyl**

Koncept účetní závěrky

Rozvaha

- Nejstarší a původně jediná část účetní závěrky
- Zobrazuje strukturu aktiv a jejich zdrojů
- Umožňuje posoudit finanční situaci, tj. schopnost účetní jednotky dostát svým závazkům (likviditu/solventnost)
- V IFRS název „Výkaz o finanční situaci“ (Statement of Financial Position)
- Zásadní pro schopnost posouzení finanční situace je správné rozdělení položek rozvahy na dlouhodobé a krátkodobé

Rozvaha

- Z rozvahy lze zjistit hodnoty všech dalších veličin rozepsaných v samostatných výkazech
- Smyslem dalších výkazů není zjistit danou veličinu (výsledek hospodaření, peněžní toky nebo změnu vlastního kapitálu), ale vysvětlit jejich vnitřní strukturu a příčiny jejich výše
- Ve struktuře „české“ rozvahy zůstávají nedotaženy některé potřebné změny
- Například položky Ostatní aktiva a ostatní pasiva a
- terminologie Dlouhodobá X Stálá aktiva

Výsledovka

- Druhý nejstarší účetní výkaz, který vznikl rozpisem výsledku hospodaření v rozvaze
- Vysvětluje příčiny změn bohatství společnosti v důsledku vlastní činnosti za dané období
- Tím umožňuje posoudit finanční výkonnost, tj. schopnost účetní jednotky produkovat zisky
- V IFRS je Výsledovka spojena s tou částí Přehledu o změnách vlastního kapitálu, která představuje Ostatní (jiný) výsledek hospodaření a dohromady tvoří „Výkaz o úplném výsledku“ (Statement of Comprehensive Income)

Výsledovka

- Výsledovka může být sestavena v druhovém nebo účelovém členění
- Výsledovka má obsahovat pouze náklady a výnosy, která má vedení účetní jednotky pod kontrolou a vznikly v daném období
- Toto nesplňuje mimořádný výsledek, proto byl z výsledovky odstraněn
- Dopady změn metod, oprav významných chyb a prvního vykázání odložené daně nesmí být součástí výsledku hospodaření za období a jsou vykázány v Jiném výsledku hospodaření

Přehled o peněžních tocích

- Třetí účetní výkaz, který vznikl rozpisem změn peněžních prostředků vykázaných v rozvaze
- Přehled o peněžních tocích při porovnání s rozvahou a výsledovkou podává doplňkovou informaci o příčinách finanční situace dané účetní jednotky
- Přehled vysvětluje příčiny přírůstků a úbytků peněžní hotovosti
- Ve třech skupinách: Provoz, financování a investice
- Přehled lze sestavit přímou nebo nepřímou metodou
- Struktura přehledu je pro podnikatele dána pouze v hrubých rysech prováděcí vyhláškou č. 500

Přehled o změnách vlastního kapitálu

- Čtvrtý výkaz, který vznikl rozpisem změn vlastního kapitálu
- Hlavním cílem přehledu je podat informace o příčinách těch změn vlastního kapitálu, které nejsou vkladem nebo výběrem vlastníků účetní jednotky
- Jedná se o přínosy a újmy účtované přímo do vlastního kapitálu, které neprocházejí výsledovkou, protože nejsou pod kontrolou vedení účetní jednotky za dané účetní období
- Jiný výsledek X Other Comprehensive Income (OCI)
- **Struktura přehledu není českými účetními předpisy nijak upravena:**
- „§ 44: (1) Přehled o změnách vlastního kapitálu podává informace o zvýšení nebo snížení jednotlivých složek vlastního kapitálu mezi dvěma rozvahovými dny. (2) Účetní jednotky vyčíslí vyplacené podíly na zisku a zdroje, ze kterých bylo čerpáno.“
- Problém struktury tohoto přehledu tkví v tom, že není každý rok stejný, protože bude vždy obsahovat jiné řádky dané tím, které transakce v daném období způsobily zveřejňované změny vlastního kapitálu

Příloha

- Příloha je nezbytnou součástí účetní závěrky a vznikla historicky z poznámek pod čarou a komentáře připojeného k účetní závěrce
- Úkolem přílohy je poskytnout informace nezbytné ke správnému porozumění účetním výkazům a informovat o dalších okolnostech, které účetní výkazy neobsahují
- Zveřejnění účetních pravidel (např. způsoby oceňování)
- Poznámky a rozpisy k položkám účetních výkazů (např. rozpisy majetku)
- Údaje o skutečnostech nevykázaných v účetních výkazech (např. podmíněné závazky)
- Text přílohy má být dobře strukturovaný tak, aby to usnadňovalo orientaci v ní a propojení mezi položkou výkazů a jejím rozpisem či komentářem v příloze
- Komora auditorů připravila vzorovou přílohu k účetní závěrce (viz web KA ČR v sekci „Metodické pomůcky“)

Mejzlik_seminar_NUR_2016.pdf - Adobe Reader

Soubor Úpravy Zobrazení Okna Nápověda

Otevřít 9 / 12 77,6%

Nástroje Vyplnit a podepsat Poznámka

Struktura účetní závěrky

Rozvaha (balance) k

(Dlouhodobá) Stálá aktiva	Vlastní kapitál
✖ Zřizovací výdaje	Výsledek hospodaření
Oběžná aktiva	Cizí kapitál
Dlouhodobá	Dlouhodobý
Krátkodobá	Krátkodobý
Peníze	
Ostatní aktiva ?!	Ostatní pasiva ?!
Σ Aktiva celkem	Σ Pasiva celkem

Σ Aktiva celkem = Σ Pasiva celkem

Přehled o peněžních tocích

Provozní CF
Investiční CF
Finanční CF
Σ Peněžní toky

Přehled o změnách vlastního kapitálu

Jiný výsledek a ostatní přínosy a újmy
Vklady a výběry vlastníků

Výkaz zisku a ztráty (Výsledovka)

Provozní výsledek	Změna stavu zásob vlastní činnosti a aktivace
Finanční výsledek	
✖ Mimořádný výsledek	
Σ Výsledek hospodaření	

Příloha

- Zveřejnění účetních pravidel
- Poznámky a rozpisy k jednotlivým položkám účetních výkazů
- Údaje o skutečnostech nevykázaných v účetních výkazech

2. prosince 2016 7. ročník odborného semináře NÚR 9

Pojmosloví

- Do konce roku 2015

ÚZ ve zjednodušeném rozsahu

- Od roku 2016

ÚZ ve zkráceném rozsahu

Události do rozvahového dne

V účetnictví běžného účetního období musí být k rozvahovému dni zohledněn dopad událostí, které nastaly do konce rozvahového dne, i když se informace o těchto událostech staly účetní jednotce známými až mezi rozvahovým dnem a okamžikem sestavení účetní závěrky.

Události o rozvahovém dni

V případě významných událostí, které nastaly
mezi rozvahovým dnem a okamžikem sestavení ÚZ

Jsou důsledky těchto událostí popsány a jejich ekonomické dopady
kvantifikovány v příloze v účetní závěrce.

Hlavní změny v účetní závěrce 2016

Rozvaha má tři stupně podrobnosti (plný rozsah a dva zkrácené)

- Výsledovka má dva stupně podrobnosti (plný a zkrácený)
- Velké a střední podniky mají sestavení Přehledu peněžních toků a Přehledu o změnách vlastního kapitálu povinné
- Mikro a Malé a podniky nesestavují Přehled peněžních toků a Přehled o změnách vlastního kapitálu
- Mikropodniky nezveřejňují výsledovku
- Z rozvahy se vypouští zřizovací výdaje
- Z výsledovky se vypouští mimořádné položky

Hlavní změny v účetní závěrce 2016

- Nový pojem „úvěrová instituce“

Dle slovníku České národní banky je úvěrovou institucí právnická osoba, jejíž činnost spočívá v přijímání vkladů od veřejnosti a v poskytování úvěrů anebo osoba oprávněná k vydávání elektronických peněžních prostředků.

V České republice pojmu úvěrová instituce odpovídají banky, spořitelní a úvěrní družstva (družstevní záložny). roby a aktivace se přesouvají z výnosů do nákladů

- Terminologické úpravy ve výkazech (například „úpravy hodnot“)
- Upraven obsah a rozsah přílohy pro různé kategorie účetních jednotek
- Nový „dočasný“ český účetní standard ČÚS 024 - Srovnatelné období za účetní období započaté v roce 2016 doplňuje přechodná ustanovení a určuje převodový můstek mezi účetními výkazy roku 2015 a 2016

Další chystané změny

Časové rozlišení zůstává v položce Ostatní aktiva, resp. Ostatní pasiva místo zařazení do pohledávek, resp. závazků (dlouhodobých i krátkodobých)

- V účetnictví nejsou definovány podmínky aktivace nehmotných výsledků vývoje. Výzkum se nesprávně spojuje do jednoho pojmu s vývojem.

- Nedokončily se veškeré terminologické úpravy

- Viz dluh x závazek

- Viz stálá x oběžná aktiva versus dlouhodobá x krátkodobá

- Nebyla dokončena zcela úprava členění položek vlastního kapitálu

- Není „koncepční rámec“, zejména definice pojmů a z toho vyplývající nekonzistence ve vykazování a oceňování položek účetních výkazů

Povinnost auditu

- Velké a střední účetní jednotky
- Malé účetní jednotky

Pokud jsou akciovými společnostmi nebo svěřenskými fondy

- Auditor musí být určen valnou hromadou
(stanoveno v zákoně o auditorech)

Zveřejňování

Účetní jednotky jsou povinny účetní závěrku nebo přehled o majetku a závazcích a výroční zprávu zveřejnit v rejstříku.

Zveřejňují také účetní jednotky, kterým tuto povinnost stanoví zvláštní právní předpis.

Mikro a malé účetní jednotky bez povinnosti auditu nemusejí zveřejňovat výkaz zisku a ztráty

Zřizovací výdaje

až do vyřazení zřizovacích výdajů, o kterých bylo účtováno a byly vykazovány do 31.12.2015, bude pokračováno a bude o nich účtováno v položce

B.I.4 ostatní dlouhodobý nehmotný majetek (účet 011)

tyto staré zřizovací výdaje se odepisují rovnoměrně bez přerušení a to 60 měsíců

NOVĚ se o zřizovacích výdajích neúčtuje – rovnou do nákladů

Zrušení mimořádného hospodářského výsledku

Mimořádné náklady a mimořádné výnosy se od roku 2016 rozpadají do

- provozního hospodářského výsledku

Účty skupiny 54. Ostatní provozní náklady a 64. Ostatní provozní výnosy

- Finančního hospodářského výsledku

Účty skupiny 56. Finanční náklady a 66. Finanční výnosy

Změna účtování AKTIVACE

- Příjemka na sklad výrobků

MD 123 Výrobky

D 583 změna stavu zásob vlastní činnosti

- Výdejka ze skladu výrobků

MD 583 změna stavu zásob vlastní činnosti

D 123 výrobky

- Aktivace nákladů na výrobu DHM

MD 042 pořizovaný DHM

D 585 aktivace DHM

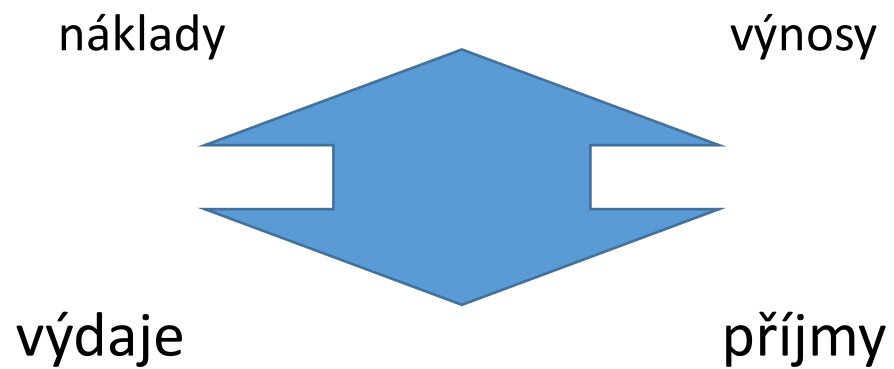
Právní úprava

- Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví
(třetí část)
- Vyhláška č. 500/2002 Sb.,
(celá vyhláška)
- Český účetní standard pro podnikatel
č. 002 – Otevírání a uzavírání účetních knih
č. 023 – Přehled o peněžních tocích

Přehled o peněžních tocích

Rozdílnost:

Přehled o peněžních tocích

LIKVIDITA = schopnost platit závazky

Třetí výkaz

Výkaz o peněžních tocích (cash flow)

Vyjadřuje přírůstek nebo úbytek peněžních prostředků a peněžních ekvivalentů podniku.

Casf flow

1. Provozní peněžní toky – týkají se základní výdělečné činnosti podniku
2. Investiční peněžní toky – souvisejí s nákupem DM, půjčkami a úvěry (neprovozními)
3. Finanční peněžní toky – změny ve velikosti a složení vlastního kapitálu a dlouhodobých závazků (platby dividend, podílů společníků)

Cash flow

METODA PŘÍMÁ

Skutečné příjmy a výdaje peněz a peněžní ekvivalenty (vychází se přímo z pohybu peněz a peněžních ekvivalentů)

METODA NEPŘÍMÁ

Úprava HV o nepeněžní operace, jež jsou v něm zahrnuty (odpisy, rezervy, zásoby, pohledávky, závazky). Vzniká časový nesoulad mezi náklady/výnosy a výdaji/příjmy

Cash flow

Hospodářský výsledek

+ odpisy

+/- změna stavu rezerv a časového rozlišení

+/- změna stavu zásob

+/- změna stavu pohledávek

+/- změna stavu závazků

= Cash flow z provozní činnosti

+ Cash flow z investiční činnosti

+ Cash flow z finanční činnosti

Řešení příkladu

PS peněžní prostředky	207.628,- Kč
HV	444.505,- Kč
Odpisy	+ 108.378,- Kč
Zboží	+ 2.958,- Kč
Pohledávky	+ 350.000,- Kč
NPO	+ 39.052,- Kč
Závazky	+ 262.912,- Kč
DHM	- 299.988,- Kč
KS peněžní prostředky	1.115.445,- Kč

Zdroje

BOKŠOVÁ, J., Účetní výkazy pod lupou, Praha, Linde, 2013, ISBN 978-80-720-1-921-2

BOKŠOVÁ, J. - RANDÁKOVÁ, M. --STROUHAL, J., Finanční účetnictví v České republice, Praha, Oeconomica, 2015, ISBN 978-80-245-2076-6

České účetní standardy pro podnikatele

HRUŠKA, V., Účetní manuál pro podnikatelské subjekty, Praha, GRADA 2016, ISBN 978-80-247-5805-3

CHALUPA, R. – KADLEC, J. – PILÁTOVÁ, J. – PROCHÁZKOVÁ, D., Abeceda účetnictví pro podnikatele 2018, Praha, Anag, 2018, ISBN 978-80-7554-121-5

Zdroje

MEJZLÍK, L., Struktura účetní závěrky, Praha, odborný seminář NUR 7. ročník, 2. 12. 2016

OTRUSINOVÁ, M., - ŠTEKER, K., Jak číst účetní výkazy, Praha, Grada, 2016, ISBN 978-80-271-0048-4

STROUHAL, J. - ŽIDLICKÁ, R. - CARDOVÁ, Z. - KNAPOVÁ, B., Účetnictví 2012 Velká kniha příkladů, Brno, BizBooks, 2012, ISBN 978-80-265-0008-7

Vyhláška č. 500/2002 Sb., kterou se provádí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro účetní jednotky, které jsou podnikateli účtujícími v soustavě podvojného účetnictví, ve znění pozdějších předpis

Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů